

Mācības par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu (EIR) izdošanu ar TREIO

Īss politikas izklāsts Nr. 2

Ievads

Eiropas izmeklēšanas rīkojums (EIR) ir būtisks instruments tiesu iestāžu sadarbībai starp Eiropas Savienības dalībvalstīm, kurš atvieglo izmeklēšanas pasākumu izpildi pāri robežām. Lai tiesībsardzības iestādes varētu efektīvi apkarot starptautisko noziedzību, ir būtiski izprast EIR izdošanas un izpildes jomu, procedūras un sarežģījumus.

Eiropas Savienības finansētā projekta "TRaining on the European Investigation Order" (Mācības par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu) (TREIO)¹ mērķis ir uzlabot EIR efektivitāti, nodrošinot standartizētus mācību materiālus speciālistiem, kuri ir iesaistīti šā juridiskā instrumenta īstenošanā. Mācību metodoloģijā ir izmantota kaskādes pieeja, kas ļauj praktizējošiem ekspertiem kļūt par pasniedzējiem, nodrošinot plašu EIR un e-pierādījumu apmaiņas digitālās sistēmas (eEDES) ieviešanu un lietošanas prasmju uzlabošanu².

Šajā īsajā politikas izklāstā ir iekļauti galvenie mērķi un saturs mācību nodarbībai par EIR izdošanu³.

Nodarbība: EIR kā instrumenta piemērošanas joma

Šajā nodarbībā tiek sniegts pārskats par sadarbības juridiskajiem instrumentiem, definēts, kas ir EIR, un izklāstīta tā piemērošanas joma. Dalībnieki uzzinās, kādos gadījumos ir jāizmanto EIR un kāds ir tā izdošanas un izpildes tiesiskais regulējums.

¹ <https://treio.eu/>

² Sistēma ir paredzēta veidlapu, dokumentu un pierādījumu apmaiņai saskaņā ar EIR darba plūsmu, kā arī citiem tiesu iestāžu sadarbības instrumentiem Tieslietu un patērētāju ģenerāldirektorāta JUST.B.3. nodaļas vadītajā projektā Eiropas Komisijai, kas ir pazīstama arī kā atsauces īstenošanas programmatūra saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 13. decembra Regulu (ES) Nr. 2023/2844 par tiesiskās sadarbības un tiesu iestāžu piekļuves digitalizāciju pārrobežu civillietās, komercietās un krimināllietās un par grozījumiem dažos aktos tiesiskās sadarbības jomā.

³

Īpaša uzmanība tiek pievērsta TREIO mācību programmas 1. moduļa 1.1. līdz 1.4. nodarbībai.

Šo projektu finansēja Eiropas Savienības programma "Tiesiskums" (2014–2020) piešķiruma līguma Nr. 882068 ietvaros.

Galvenie vēstījumi iekļauj to, cik svarīgi ir izprast dažādus juridiskos instrumentus sadarbībai un apzināties EIR piemērošanas jomu un lomu.

Nodarbība: EIR izdošana

Dalībnieki iepazīsies ar EIR direktīvas⁴ A pielikumu un iemācīsies izdot EIR, izmantojot eEDES. Tiek aplūkoti steidzamības aspekti, saistība ar iepriekšējiem EIR un attiecīgo personu identificēšana. Galvenie vēstījumi uzsver eEDES izmantošanu, lai atvieglotu EIR izdošanu, un precizitātes nozīmi A pielikuma aizpildīšanā.

Nodarbība: izmeklēšanas pasākumi

Šajā nodarbībā tiek apspriesti izmeklēšanas pasākumu veidi, kurus var noteikt EIR, īpašu uzmanību pievēršot A pielikuma C iedaļai. Tiek aplūkotas papildprasības attiecībā uz dažiem pasākumiem un informācijas iegūšanu par banku un citiem finanšu kontiem. Dalībnieki uzzina, ka izmeklēšanas pasākumi neattiecas tikai uz aizdomās turētajiem un tiem ir jābūt nepieciešamiem un samērīgiem.

Nodarbība: EIR izdošanas pamatojumi

Dalībnieki pēta pamatojumu EIR izdošanai, kā ir izklāstīts A pielikuma G iedaļā. Tēmas iekļauj faktu apkopojumu, noziedzīgā nodarījuma aprakstu un piemērojamo tiesību aktu noteikumu uzskaitījumu. Galvenie vēstījumi uzsver skaidrības un pilnīguma nozīmi, aprakstot EIR izdošanas pamatojumu.

Noslēgums

Mācības par EIR izdošanu un izpildi ir ļoti svarīgas, lai stiprinātu pārrobežu sadarbību un uzlabotu tiesībaizsardzības pasākumu efektivitāti ES. Izprotot ar EIR saistīto piemērošanas jomu, procedūras un juridiskās prasības, kompetentās iestādes var nodrošināt efektīvu un likumīgu izmeklēšanas pasākumu veikšanu, tādējādi veicinot cīņu pret starptautisko noziedzību.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīva Nr. 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, OV L 130, 01.05.2014., 1.–36. lpp, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0041>

Šajā īsajā politikas izklāstā tiek sniegts pārskats par mācību saturu un izcelti galvenie vēstījumi, kas ir jāpaziņo katrā nodarbībā. Tas uzsver EIR kā vērtīga tiesu iestāžu sadarbības instrumenta nozīmi un mudina turpināt centienus stiprināt ES dalībvalstu sadarbību noziedzības apkarošanā.

